

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПОЗИЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ ФОРМ

для студентів

спеціальності	022 Дизайн
освітньо-професійної програми	Графічний дизайн
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307955	
Програма № <u>3602/24</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
	(Підпис)
	(Підпис, місце)
№ <u> </u> / <u> </u>	20 <u>24</u> р.

Київ-2024

Розробник: Наталія Сергіївна Хоменко, викладачка циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

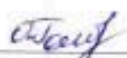
Викладачі: Наталія Сергіївна Хоменко.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 10.01. 2024 р. № 6

Голова циклової комісії Олена КАЗІМІРЕНКО

Робочу програму перевірено
_____ 2024 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	загальноосвітня, профільна (спецкурс)	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3,5 / 105	
Курс	2	3
Семестр	4	5
Кількість змістових модулів з розподілом	1	2
Обсяг кредитів	1.5	2
Обсяг годин, в тому числі:	45	60
Аудиторні	22	28
Модульний контроль	2	4
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	21	28
Форма семестрового контролю	-	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є композиційно-цілісні вирішення об'єктів в матеріалах на основі емоційно-чуттєвого сприйняття абстрактної форми в об'ємі та просторі з урахуванням конструктивної побудови.

Основним завданням вивчення дисципліни є:

- поглибити розуміння композиційно-цілісного рішення об'єкту на основі емоційно-чуттєвого сприйняття об'ємно-просторової форми;
- опанувати технологічні стандарти та нормативні документи для практичного виконання дизайнерських розробок;
- застосовувати знання в пошуку основних шляхів композиційно-цілісного рішення об'єктів предмету діяльності за видами робіт;
- оволодіти креативним мисленням та методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації предмету діяльності;
- удосконалити навички практичної діяльності, розвивати композиційне бачення, просторове мислення.

Дисципліна «Композиційна організація форм» як важлива компонента освітньої програми забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними предметних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	1-15
ЗК5	Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.	1-15
ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	10-14
ЗК8	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.	2-15
<i>Спеціальні компетентності</i>		
СК1	Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, враховувати традиційні та сучасні культурно-мистецькі процеси й практики у власній професійній діяльності.	1-15
СК2	Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об'єктів дизайну.	10-14
СК3	Здатність застосовувати засоби та прийоми формоутворення, макетування та моделювання об'єкту для втілення дизайнерської ідеї.	10-15
СК4	Здатність вибирати техніки та/або технології створення об'єктів дизайну у відповідних матеріалах, розуміючи екологічні наслідки своєї професійної діяльності та обґрунтовувати свій вибір.	10 - 15
СК6	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт на всіх етапах розробки об'єкту (продукту) дизайну.	1 - 9
СК13	Здатність застосувати знання з композиції та кольорознавства в процесі розв'язання професійних задач в галузі графічного дизайну.	1 - 9
СК15	Здатність виконувати побудови проєкцій просторових форм на площині засобами креслення.	3 - 5
<i>Предметні компетентності</i>		
	Вільне володіння знаннями та практичними навичками з проєктування та конструювання об'ємних тіл.	1 - 15
	Виконання ескізів з використанням різноманітних художніх засобів та прийомів.	2 - 4, 6 - 8, 10, 11, 13 - 15
	Здатність використовувати різні принципи деконструкції простих об'ємних тіл.	4 - 15

	Спроможність здійснювати пошук художніх специфічних засобів, нових образно-пластичних рішень для кожної конкретної художньої задачі.	4 - 15
	Дотримання послідовності в роботі над композицією та відтворенням цілісності зображення на завершальній стадії роботи.	9 - 15

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- володіє державною мовою вільно, а іноземною мовою на рівні, необхідному для виконання професійних завдань. (PH3);
- застосовує базові поняття, концепції, принципи, техніки і технології дизайну в процесі створення об'єктів дизайну. (PH4);
- знаходить оригінальні рішення поставлених професійних завдань самостійно або в співпраці у творчому колективі (групі), аргументуючи свій вибір. (PH5);
- використовує успішні українські та закордонні дизайнерські практики. (PH8);
- зображує композиційно-цілісні об'єкти дизайну засобами графічних технік (PH9);
- створює макет (модель) об'єкту (продукту) дизайну для демонстрації творчого задуму (PH10);
- відповідно до нормативної документації. (PH13);
- самостійно ставить цілі, організовує робочий час та простір, дотримується строків виконання завдань. (PH16);
- презентує власні професійні компетентності, створені об'єкти (продукти) або їх елементи в професійному середовищі, перед замовниками, користувачами та споживачами, враховуючи тенденції ринку праці у сфері дизайну. (PH17);
- аналізує, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень. (PH18);
- застосовує знання з основ композиції та кольорознавства в процесі розробки формальних площинних, об'ємних та просторових композицій і виконання їх у відповідних техніках і матеріалах. (PH22).

Предметні результати навчання за дисципліною

- розуміє композиційно-цілісне рішення об'єкту на основі емоційно-чуттєвого сприйняття об'ємно-просторової форми;
- оперує знаннями основних шляхів пошуку композиційно-цілісного рішення об'єктів предмету діяльності за видами робіт;
- використовує професійно-профільовані знання і практичні навички з композиційної організації форми;
- аналізує та проводить демонстрації остаточних варіантів дизайнерських розробок, об'єктів, предметів діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
		Разо м	Лекці й	Пра ктич них	Самос тійна робота
Змістовий модуль 1. Основи та засоби формоутворення (4 семестр)					
1	Основи формоутворення	4	2		2
2	Виконання композиції на площині з геометричних фігур	5		2	3
3	Виконання композиції на площині з об'ємних тіл	5		2	3
4	Паперопластика. Виконання ритмічних композиція з однакових заданих елементів	7		4	3
5	Види, закони, категорії композиційної організації форми	2	2		
6	Формоутворюючий аналіз природних об'єктів	9		4	5
7	Формоутворюючий аналіз штучних об'єктів	9		4	5
8	Модульний контроль 1	2			
Разом за змістовим модулем 1		45	4	18	21
Змістовий модуль 2. Об'ємна композиція (5 семестр)					
9	Особливості фізичної трансформації об'ємних предметів.	4	2		2
10	Трансформація куба	8		4	4
11	Ілюзії зору. Трансформація об'ємного тіла за допомогою кольору та тону	8		4	4
Разом за змістовим модулем 2		20	2	8	10
Змістовий модуль 3. Просторова композиція (5 семестр)					
12	Види об'ємних композицій	4	2		2
13	Об'ємна композиція закритого типу	14		8	8
14	Об'ємно-просторова композиція	16		8	8
15	Модульний контроль 2	4			
Разом за змістовим модулем 3		40	2	16	18
Разом за 5-й семестр		60	4	24	28
Всього		105*	8	42	49

* з урахуванням МКР 6 год.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи формоутворення.

Лекція 1. Основи формоутворення (2 год.)

Форма, як основний носій художньо-конструкторського рішення. Абстрактна форма. Композиційні засоби виразності в об'ємній формі. Практичне виконання композицій та робота з матеріалами.

Ключові слова: форма, види композиції, абстрактна композиція, об'ємні фігури, розгортка [1;2;3;5]

Практична робота 1. Виконання композиції на площині з геометричних фігур. (2 год.) [1;2;3;5]

Практична робота 2. Виконання композиції на площині з об'ємних тіл. (2 год.) [1;2;3;5]

Практична робота 3. Паперопластика. Виконання ритмічних композицій з однакових заданих елементів. (4 год.) [1;2;3;5]

Лекція 2. Види, закони, категорії композиційної організації форми. (2 год.)

Взаємодія площини та об'єму та їх композиційне узгодження за рахунок тону. Композиційні засоби виразності в об'ємній формі. Практичне виконання композицій та робота з матеріалами.

Ключові слова: Площина композиція, об'ємна композиція, абстрактна композиція, фактура. [1;2;3;5]

Практична робота 4. Формоутворюючий аналіз природних об'єктів. (4 год.) [1;2;3;5]

Практична робота 5. Формоутворюючий аналіз штучних об'єктів. (4 год.) [1;2;3;5]

Змістовий модуль 2. Об'ємна композиція.

Лекція 3. Особливості фізичної трансформації об'ємних предметів. (2 год.) [1;2;3;5]

Види об'ємно-просторової композиції та методи застосування у дизайні. Особливості взаємодії об'єму та кольору. Практичні навички виконання композицій та робота з матеріалами.

Ключові слова: об'ємно-просторова композиція, колір і об'ємна форма, ілюзії зору, цілісність форми.

Практична робота 6. Трансформація куба (4 год.) [1;2;5]

Практична робота 7. Ілюзії зору. Трансформація об'ємного тіла за допомогою кольору та тону. (4 год.) [1;2;5]

Ключові слова: Оптичні ілюзії, види оптичних ілюзій.

Змістовий модуль 3. Просторова композиція

Лекція 3. Види об'ємних композицій. (2 год.) [1;2;3;4]

Ключові слова: об'ємна композиція, види об'ємних композицій, композиційна цілісність.

Практична робота 8. Об'ємна композиція. (8 год.)

Рішення передбачає використання непрозорих паралелепіпедів у паралельному розташуванні граней. Можливе окреме розташування об'ємних форм, взаємне проникнення та накладання. Пропорційні відношення мають слугувати основою композиційної єдності [1;2;3;4]

Практична робота 9. Об'ємно-просторова композиція. Набір елементів строго обмежено кількістю (не більше 9) та геометричною формою (паралелепіпеди прозорі і не прозорі). Усі вони мають взаємо розташовуватись під прямим кутом. Необхідно орієнтувати сприйняття глядача на головну форму у задній частині простору, яке зорганізується. (8 год.) [1;2;3;4]

5.1. Завдання для самостійної роботи

4-й семестр

Змістовий модуль 1. Основи формоутворення

1. Формоутворюючий аналіз природній, штучних об'єктів (5 год.)
1. Виконання колажу на тему «Текстура та фактура матеріалів» (6 год.)
2. Пластика поверхні за рахунок надрізів та згинів цілого аркушу паперу (10 год.)

5.2. Завдання для самостійної роботи

5-й семестр

Змістовий модуль 3. Об'ємна композиція

1. Трансформація об'ємних тіл (куб). (6 год.)
2. Цілісність та руйнація форми за рахунок кольору (піраміда). (4 год.)

Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторова композиція

1. Рішення фронтальної композиції з елементів у вигляді полос свобідної конфігурації. (10 год.)
2. Рішення об'ємної композиції, створеної з подібних елементів (циліндри, паралелепіпеди, спіралі тощо). (8 год.)

6. Контроль навчальних досягнень
6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів
4-й семестр

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 12-бальною шкалою, наприкінці курсу отриманий бал переводиться у 100-бальну шкалу для занесення в диплом.

Рівні компетенції	Оцінка	Критерії
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями
	2	Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні
	3	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять не значну частину навчального матеріалу
Середній	4	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні
	5	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
	6	Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки
Достатній	7	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень
	8	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача
	9	Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу
Високий	10	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем
	11	Студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
	12	Студент демонструє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання

5-й семестр

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекцій.	1	1	1	1	1
2.	Відвідування практичних занять.	1	4	4	8	8
3.	Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20
4.	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
5.	Виконання модульної роботи	25	-	-	1	25
Максимальна кількість балів		99				
Розрахунок коефіцієнта		0,99				

Критерії оцінювання практичних робіт за 100 бальною системою		
Рівні компетенції	Оцінка	Критерії
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями
	2	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
Середній	3	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні
	4	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
	5	Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки
Достатній	6	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень
	7	Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; самостійно виправляє допущені помилки.
Високий	8	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, знаходить джерела інформації.
	9	Студент вільно висловлює без допомоги вчителя знаходить джерела інформації. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
	10	Студент демонструє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання

Критерії оцінювання виконання самостійних робіт

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
5	Відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
4	В цілому добрий рівень виконання, містить незначну кількість несуттєвих помилок
3	Посередній рівень знань, виконання містить значну кількість недоліків
2	Мінімально допустимий рівень виконання

6.2 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

4-й семестр

Підсумковий модульний контроль проводиться у формі перегляду.

5-ри й семестр

Підсумковий контроль передбачає виконання творчого завдання триваліст 4 год.

5 семестр передбачає форму семестрового контролю – залік.

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт

Критерії оцінювання за 25 бальною шкалою

Розробляється викладачем в залежності від фактичного навчального матеріалу та з врахуванням «Критеріїв оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті»

6.3. Шкала відповідності оцінок

Таблиця переведення балів	
Оцінка за 12-бальною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
12	100
11	97
10	93
9	89
8	85
7	81
6	74
5	68
4	64
3	59
2	34
1	19

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Композиційна організація форма»

Разом: 105 год., лекції – 8 год., практичні заняття – 42 год., модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 49 год.

Модуль		Модуль 1 (4 семестр)			
Назва змістового модуля	Основи формоутворення				
Теми лекцій	Лекція 1. Основи формоутворення (2 год.) Лекція 2. Види, закони, категорії композиційної організації форми. (2 год.)				
Теми практичних занять	Виконання композиції на площині з геометричних фігур. (2 год.)	Виконання композиції на площині з об'ємних тіл. (2 год.)	Паперопластика. Виконання ритмічних композицій з однакових заданих елементів. (4 год.)	Формоутворюючий аналіз природних об'єктів. (4 год.)	Формоутворюючий аналіз штучних об'єктів. (4 год.)
Самостійна робота	Формоутворюючий аналіз природних, штучних об'єктів (5 год.) Виконання колажу на тему «Текстура та фактура матеріалів» (6 год.) Пластика поверхні за рахунок надрізів та згинів цілого аркушу паперу (10 год.)				
Модульний контроль	Перегляд				
Модуль		Модуль 2 (5 семестр)		Модуль 3 (5 семестр)	
Назва змістового модуля	Об'ємна композиція.		Об'ємно-просторова композиція.		
Теми лекцій	Особливості фізичної трансформації об'ємних предметів (2 год.)		Види об'ємних композицій (2 год.)		
Теми практичних занять	Трансформація куба (4 год.)	Трансформація об'ємного тіла за допомогою кольору елементів (4 год.)	Об'ємна композиція (8 год.)	Об'ємно-просторова композиція (8 год.)	
Самостійна робота	Трансформація об'ємних тіл (куб). (6 год.) Цілісність та руйнація форми за рахунок кольору (піраміда). (4 год.)		Рішення фронтальної композиції з елементів у вигляді полос свobodної конфігурації. (10 год.) Рішення об'ємної композиції, створеної з подібних елементів (циліндри, паралелепіпеди, спіралі тощо). (8 год.)		
Модульний контроль			Творче завдання (4 год)		
Підсумковий контроль – залік (2 год)					

8. Рекомендована література

Базова:

1. Геллер С., Кваст С. Графічні стилі від вікторіанців до хіпстерів/Стівен Геллер, Сеймур Кваст, пер.з англ.Журавльова О., Пінчук Д. Київ: ArtHuss, 2019, 296с (Серія Креативна кар'єра)
2. Емброуз Г, Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 01: Підхід і мова/Гевін Емброуз, Найджел Оно-Біллсон., Київ: ArtHuss, 2019, 192 с (Серія Креативна кар'єра)
3. Леонард Н., Емброуз Г. Основи. Графічний дизайн 02: Дизайнерське дослідження/ Ніл Леонард, Гевін Емброуз: пер. з англ. Мельник М., Пугач В., Київ: ArtHuss, 2019, 192 с (Серія Креативна кар'єра)
4. Леонард Н., Емброуз Г. Основи. Графічний дизайн 03: Генерування ідей/ Ніл Леонард, Гевін Емброуз: пер. з англ. Мельник М., Пугач В., Київ: ArtHuss, 2019, 192 с (Серія Креативна кар'єра)

Додаткова:

5. Брюханова Г. Компютерні дизайн-технології, Навчальний посібник/Галина Брюханова, Київ: Центр навчальної літератури, 2019, 180 с
6. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки : навчальний посібник/А.А. Поліщук - Київ : Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015

9. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>